

Välkommen till Barva!

Barva-bladet

Ett informationsblad för Barva Bygdegemenskap nr 28. Nr 1 år 2007.

Utgivare: Barva Framtid och samordnare är Anne Ivarsson

God fortsättning på 2007!

Vi är redan i mars och snart dags att sätta om klockorna till sommartid. Kanske du, liksom jag, har börjat fundera på, vad du vill få ut av detta år? Hälsan är nog det, som står högst på listan. Den kan vara väldigt varierande under ett år, men låt oss också se oss omkring och se vad vi kan få ut av det här året. När du läst detta blad, hoppas jag att du känt, att det finns något att göra för alla.

Läs i bladet och pricka in vad som kan intressera. Jag vill nämna några saker som jag hoppas många av er kan känna delaktighet i.

Söndagen den 22 april och vi hoppas att bygdegården ska bli fullsatt då. Läs inbjudan du får i detta nummer och fundera på vad JUST DU kan tillföra. Kom ihåg, att det finns inga dumma idéer, utan bara intressanta och dessa vill vi ta vara på. Har du inga idéer, kanske dom kommer, när du lyssnar på de andra. Tillsammans tror vi, att det finns mycket vi kan göra.

Barvadagen den 2 september. Låt den dagen bli en dag då vi träffas och trivs. Kanske idéer från den 22 april kan få sitt utlopp den 2 september. I nästa nummer får du veta mera.

Julmarknaden den 8 december och vi jobbar för att det ska bli en intressant dag för alla. Så finns ju Valborg? och midsommar.

Förra året startades en studiecirkel om Barvaminnen. Den fortsätter och nu har vi fått något att bita i. Det är tänkt, att en bok om de 6 socknar som ingick i Kafjärden, ska skrivas och vara klar 2010. Där behöver vi all hjälp vi kan få. Välkommen med i skrivstugan! Anmäl till Noomi Edstein, 0152-52022.

Så reprisen om Belysningen vid korsningen gamla E 20/sockenvägen. Elen kostar fortfarande pengar. Om varje barvabo skänker en tia klarar vi det, då vi har några stora givare som gett mycket pengar. STORT Tack till er som gett och ger. Postgiro 28 51 99-6 eller bankgiro 5086-6961, till Barva Framtid, och märk med "vägbelysningen".

Förövrigt behövs ni alla, för att sätta vår bygd på kartan på ett positivt sätt.
Ha en härlig vår och så ses vi enligt ovan, hoppas jag!
/Rune Johansson.

Barva Hembygdssång

Text: Musik. Göran Axelsson 2006

Ref. Vi sjunger Barva hembygdssång
vi sjunger alla på en gång.
Vi vet att glädjen den är stor
uti bland alla Barvabor.

I Barva så är det nog bra speciellt
Här arbetar många helt ideellt.
De rotas i gammalt, och tankarna gå
var himmelen blå även då.

De samlas på gammalt från fornstora dar
som funnits på gårdar runt här och var.
Vi dammar av saker som är utav stål
som sen blir musee-föremål.

Ref. Vi sjunger Barva hembygdssång
vi sjunger alla på en gång.
Vi vet att glädjen den är stor
uti bland alla Barvabor.

Lantbruksfamiljen i Barva är stor
Lindholmens gård, är vår storebror.
Långt bak i tid, var där midsommarfest
och alla i sockna var gäst.

Då klädde man på sig sin bästa kostym
damerna kom, i klänning så fin.
Det sägs att på festen blev rikligt med mat
å sen blev på logdansen fart.

Numera vid midsommar plockas i mängd
blommor som växt, vid diken, på äng.
För midsommarstången ska majas vart år
som sen pryder vår bygdegård.

Ref. Vi sjunger Barva hembygdssång
vi sjunger alla på en gång.
Vi vet att glädjen den är stor
uti bland alla Barvabor.

En stridslur av horn 1880 man fann
vid Stenstugans mosse, låg den minsann.
På oxhornet fanns det ett fint bronsbeslag
och ljudet var väl till behag.

En fin koppargruva vid Prostökna gård
där arbetas hårt, för snart tusen år.

Där munken från Strängnäs fick jobba så flink
av kopparn blev det nog en hink.

Ref. Vi sjunger Barva hembygdssång
vi sjunger alla på en gång.
Vi vet att glädjen den är stor
uti bland alla Barvabor.

Månen den sken när två bönder en natt
till Gullberget gick, att söka en skatt.
Om den skulle hittas, man måste va tyst
man fick inte säga ett knyst.

Dom fann den i röset, och stadigt höll i
då kom där en höna, med hölass förbi.
Allt var så dråpligt, dom brast uti skratt
men då så försvann deras skatt.

Ref. Vi sjunger Barva hembygdssång
vi sjunger alla på en gång.
Vi vet att glädjen den är stor
uti bland alla Barvabor.

Noterna kan du få genom Barva hembygdsförening!

Barva förskola då och nu

Då: Den 25 januari 2000 var det invigning och glädjen var stor över att en förskola öppnades i Klockåsen. Kommunen hyrde kyrkans lokaler.

Vi började med 8 barn och 2 personal. Barnen på förskolan tyckte det var roligt att få se skolbarnen på skolgården. Att vi sedan skulle flytta in i Barva skola hade nog ingen kunnat ana. Men tiden har sin gång och efter sju år i små lokaler kom så stunden för en flytt.

Nu: Lördagen den 27 januari 2007 startade så flytten från Klockåsen ner till den ombyggda skolan. Föräldrar hjälpte till med starka armar och ett glatt humör. Ett stort tack för hjälpen.

Måndagen den 29 januari öppnades dörren för den nya förskolan. Det var många, små barn, som med tindrande ögon under veckan undersökte de nya lokalerna. 17 barn är nu inskrivna.

Så kom då invigningsdagen den 14 februari. Barnen var utklädda till indianer och sjöng sånger för föräldrar, personal m.fl.

Det klipptes invigningsband, sedan blev det förtäring.

Äntligen har det blivit liv i skolan igen. /Personalen Barva förskola

---

Frukträdsplantering efter Barvavägen

”Ett försök till fruktodling vid sidan av allmän väg har år 1904, med 90 Åkerö glasäpplen påbörjats, inom Barva socken på initiativ av organisten C. J. Lagergren därstedes. Rekarne hushållsgille, som tilltalades av idén om nykterhetsrörelsens inom nämnda socken inträder som ägare av planteringen, då denna härigenom torde kunna erhålla ett kraftigt skydd, har i sin mån genom anslags beviljande underlättat företagets igångsättande.

År 1905 och 1906 fortsatte plantering av fruktträd utmed allmän väg. 250 Åkeröpple äro nu utsatta. Utsikterna för ett lyckat resultat synas goda.”

/Ur Södermanlands läns Hushållningssällskaps Handlingar 1904 och 1906

Om Karl Johan Lagergren

När det 1866 uppfördes ett nytt skolhus vid Barva kyrka tillsattes klockaren Karl Johan Lagergren, som lärare. Han var kyrkskolans lärare mellan år 1866 -1891.

1866 flyttades staketet och grinden framför sockenstugan till Prostökna skola. Året därpå önskade skollärare Lagergren att låta upptaga en brunn för sitt och barnens behov nära sockenvägen och församlingen lovade att det skulle bli gjort.

1872 lovade greve Sparre på Säby sommarbete åt skollärare Lagergrens två kor mot en avgift på 15 riksdaler. Men till lärare Lindskogs ko hade han inget bete, varför skolrådet skulle undersöka saken.

1881 hade Carl Johan Lagergren i lön totalt 858 kronor fördelat på 600 kronor kontant, 120 kronor värde av bostad, 78 kronor värde av kofoder och 60 kronor värde av vedbrand per år.

Under åren 1878 – 1896 vaccinerade Klockaren C. J. Lagergren barnen i Barva mot smittkoppor mot en avlöning av 37 öre för varje vaccinerat barn. 1897 – 1900 fick han 50 öre för varje vaccinerat barn.

Lagergren dog 1919 och ligger begravd på Barva kyrkogård/ A. I.

Byordning eller bystadga kallas den samling föreskrifter som förr reglerade arbetslivet m.m. i de svenska byarna. Det fanns regler om tidpunkter för sådd och skörd, kreaturens utsläppande, om stängselvård, hanterandet av tiggare och även om barnuppfostran.

Ur Bihang ”Till By-Ordningen” 1764

§.1.

Som förnämsta grunden till ett Samhälles Wälstånd, består uti Dygdiga Medlemmar, och detta besynnerligen derpå ankommer, att Barnens upfostran med tilbörlig aktsamhet vårdas, så är det ock en, så Chriftelig som för samtelige Soknemännen sielve högst angelägen plikt, att uti deras allmänna Soknestämmor efterfråga, huru Föräldrarne sköta denna deras förnämsta skyldighet Emot sine barn. Till den ändan bör noga efterfrågas.

1:o,

Om Föräldrarna, var och en efter sina omständigheter, antingen själva eller genom andre, låta undervisa sina barn i Kristendomen och läsande i Bok. Åsidosätter någon det, av vårdslöshet eller motvilja, sedan han därom påmint blivit, plikta för varje gång han härut innan med försummelse beträdes 4. Daler.

2:o,

Efterfrågas även huru de minderårige Barnen sig emot Föräldrarne upföra. Förglömma de den lydnad och wördnad, de både efter GUDs och Mennisklig Lag äro sina Föräldrar skyldige, antingen i åthävor och ord, eller genom någon gensträvoghet, warda de (som ännu äro övermaga) alt efter omständigheterna och Sokne-Männens beprövande, afstraffade med ris, eller någon efter brottet lämpelig husaga, av Fadren uti UpsyningMännens överwaro. Men som det är föga troligt, att barnen kunna av motwilia förgå sig mot Föräldrarne, så framt ej Föräldrarna sielve igenom deras efterlåtenhet och otidiga flathet, vårdslösat barnens upfostran, och tillåtit att sådana oseder fådt hos barnen sig insmyga, så är ock billigt, att de även med näpst derföre anses, och plikte de för åsidosatt skyldighet ifrån 1. till 6. Daler. alt efter målets beskaffenhet.

3:o,

Som mycken makt derpå ligger, att barnen ifrån deras spädate år, hållas till något slags arbete, på

det ej den vederstyggeliga och Landsfördärvelige odygden, lättjan må hos dem få rota sig: Så böra Föräldrarna som hava ett eller flera barn över 6 år, uti Sockenstämman uppgiva, med vad slags arbete eller hushållssysslor de dagligen sina barn sysselsätta, såsom vallgång för de minsta, stickande, kardande etc för flickebarnen och annat efter åldern lämpat arbete för Gossebarnen. Försummar någon det, plikta för vardag han överföres, hava låtit sina barn gå fåfänga, så mycket som Socken-Männen pröva, att barnet av någon annan Husbonde uti lega kunnat förtjäna. Vill någon uti Socknen, emot betalning eller för dagspenning hava hjälp uti sitt Hushåll av sådana barn, antingen hela eller någon viss tid om året, såsom till vallgång, räfsande, Trädgårdsrensning med mera, giva sådant uti Sockenstämman tillkänna, då Sokne-Männen pröva vilka barn dertil utses måge, vars hielp Föräldrarne sielve ej behöva, varwid i görligaste måtto i akt tages, att det må gå varfals kring i Soknen, så att alla barnen varsin gång kunna få förtjena något och till nyttigt arbete hållas. Sätter Föräldrarne sig häremot, utan skälig orsak, plikte 4. Daler, och warda barnen likafullt den tildömde, som deras tjenst åstunda.

(NYKÖPING. Tryckt av E. Hasselrot. 1767.)

Källa: "Byordningar från mälarlänen", samlade och utgivna av Wolter Ehn, 1982

Sockenstämman

Fram till 1862 var sockenstämman det beslutande organet på landsbygden. Där behandlades såväl kyrkliga som borgerliga angelägenheter. På sockenstämmorna var prästen ordförande, och man tog upp allt från ärenden gällande kyrkans underhåll och tillsättande av förtroendeposter, till vård av fattiga och sjuka.

Man tog även upp frågor gällande sockengränser samt inrättande av postgång eller vägbyggnationer.

Efter 1862 delades sockenstämman upp i kyrko- och kommunalstämma.

Barva (Barfva) kommun var en s.k. Landskommun 1863 - 1951. Kafjärden kommun 1952 - 1970, Eskilstuna kommun 1971 -

---

Tvätt

1. Gör upp en eld på bakgarn och värm regnvatten i bykgrytan.
2. Ställ baljerna så, att röken inte kommer i ögonen om det blåser.
3. Karva sönder en hel lutstång i kokande vatten.
4. Sära tvätten i 3 högar. 1 hög hvitt, 1 randigt, 1 blåklär och traser.
5. Rör ut mjöl i kallt vatten till en jämn smet och tunna ut med kokande vatten till styfning.
6. Gnugga fläckarna mot tvättbrädan. Gni hårdt. Koka. Gnugga randtvätten men koka icke endast skölj och sterk.
7. Tag upp hvitttvätten med ett kvastskäft, skölj, blåa och sterk.
8. Bre ut kökshandukar på gräset.
9. Häng gamla traser på staketet.
10. Häll ut sköljvattnet på rabatten.
11. Skura förstugan med de varma vattnet.
12. Tag på en ny klänning och släta håret med sidkammarna. Koka en kopp starkt kaffe, sitt ett slag i gungstolen och hvil och tänk på hur bra du har det.

Tvättråd av Matilda Netteblad, född mellan 1830 och 1840 Ur tidningen Land

---

En kolerakyrkogård fanns på Söderby. Enl. uppgift i närheten av Hagalund.

Koleran var 1800-talets stora farsot. Kolera är en magsjukdom med diarré och kräkningar. Den sprids med vatten och livsmedel. Under perioden 1834–73 drabbades Sverige av nio epidemier. Vid den största av dessa, 1834, insjuknade mer än 25.000 personer, av vilka drygt hälften dog. Det sista stora utbrottet 1873 var bara i Skåne.

Människor drabbades praktiskt taget utan förvarning. Efter några timmar kunde de vara döda. För att minska smittrisen begravdes offren ofta på speciella platser -kolerakyrkogårdar, ofta i massgravar. De döda fick nämligen inte läggas i vigd jord. Detta var alltså på 1800-talet.

Ur ”Embetsberättelse för år 1893 från Eskilstuna Prov.läkare Distrikt.”

Med anledning af K. Kungörelsen ang. vissa åtgärder till förekommande af kolerans utbredning af den 14 Juli 1893 uppgifva kommunalnämnderna, att följande åtgärder blifvit vidtagna: Barfva S.n Nämnden har uppgjort förslag att hyra en stuga med 2 rum (vid Bjurtorp) att vid behof användas och gått i författning om nödig utredning för rummen samt antagit sköterska och tillsyningsman. I Sverige har sjukdomen inte funnits sedan 1918./A. I.

Naturfotografen och författaren Lars-Olof Hallberg visar en serie unika diabilder om äldre tiders jordbruk.

Den siste bonden – syskonen Stig och Berit Aronsson på gården Tämmesboda i södra Småland brukar gården på ålderdomligt vis, helt i samklang med naturen.

I ett Sverige där jordbruk alltmer kopplas samman med stordrift och EU-bidrag lever Berit och Stig enligt bondepraktikans tideräkning, utan el, rinnande vatten och avlopp, men med hästen, korna och stenarna som vänner – det är livet och arbetet för syskonparet, som varit arrendatorer på gården Tämmesboda i Agunnaryds socken i över 50 år. Likt sina föräldrar har de valt att leva bondeliv på gammalt vis.

”När jag kommer hem på kvällen och är dödstrött är det den ”goa tröttheten”, säger Stig. En trivsamt trötthet, jag har gjort nytta.”

Lars-Olof följde dem med sin kamera från mitten av 1990-talet och fram till den dag då de tvingades skicka djuren till slakt och bli pensionärer.

Under tio år följde han Berit och Stig i deras arbete – lieslåttern på ängarna och vinterkörningen i skogen, vårbruket och potatisplockningen. En och annan välförtjänt rast har han också fångat med sin kamera.

Den siste bonden på Tämmesboda är hans hyllning till ett Sverige på väg att försvinna.

Ett tillfälle som inte får missas!

Söndagen den 25 mars kl. 18.00 kommer Lars-Olof Hallberg till Barva bygdegård och kåserar till sina diabilder om ”Den siste bonden”.

Entré 100 kr och det finns möjlighet att köpa kaffe efter bildvisningen.

Arrangör: Stiftelsen Barvagården och Studieförbundet Vuxenskolan.

Barva frukt- och trädgårdsodlarförening

Hur många fjärilar känner du igen? Inte många måste jag erkänna.

Nu får vi ett bra tillfälle att lära mer när entomologen Håkan Elmquist kommer till Barva bygdegård lördag den 31 mars kl. 16.00.

Håkan visar bilder och berättar sin passion för fjärilar. Hans fjärilsamling börjar närma sig 100 000 exemplar!

Men han tycker ändå att det viktigaste är kunskapen, om hur fjärilar lever, är det viktigaste. 1985 bildade han tillsammans med några andra insektsfantaster föreningen Sörmlandsentomologerna.

Deras verksamhet består av bl. a. föredrag, demonstrationer, kurser och inventeringsprojekt av olika slag.

Ett stort projekt, som började för tre år sedan, är ett dagfjärilprojekt tillsammans med länsstyrelsen. Hit kan allmänheten rapportera sina fynd och målet är att sprida kunskaper om de dagfjärilsarter som finns i vårt län.

Länsstyrelsen i Södermanlands län i samarbete med Föreningen Sörmlandsentomologerna har gett ut en bok "Dagfjärilar i Södermanland".

Barva frukt- och trädgårdsodlarförening håller årsmöte lördagen den 31 mars kl. 16.00 i Barva bygdegård i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan.

Entomologen Håkan Elmquist visar bilder och berättar om fjärilar.

Kaffe och lotteri Årsmötesförhandlingar

Alla är Hjärtligt Välkomna!

Årsavgiften är endast 20 kr!

VAD ÄR VIKTIGT FÖR DIG ATT VI UTVECKLAR I BARVA?

- Nyinflyttad?
- Bosatt sedan länge?
- Sommarstugeägare?
- Tänker flytta till Barva med omnejd

Har vi något gemensamt unga som äldre?

Vi träffas söndag den 22 april kl. 16.00 i Barva bygdegård

Där vi tillsammans tar fram några viktiga områden att utveckla i Barva med omnejd.

Vi grillar korv på gården och bjuder alla på! Kaffe + bröd till mötet.

Ta med hela familjen – detta gäller såväl ung som äldre!

Varmt Välkommen!

Arr: Barva Framtid och Studieförbundet Vuxenskolan

Uppdaterat den 25 juni 2008, webbmaster: Anne Ivarsson
<http://www.barvabygden.se/bb-28.htm>

Tillbaka till [Barva-sidan](#)